

مدیریت دام های گیرنده جنین

انتخاب گیرنده ها

همانطور که در مقاله قبلی در مورد دام های دهنده اشاره شد مدیریت دام های گیرنده نیز بسته به اینکه این دام ها در مرکز انتقال جنین نگه داری شوند و یا اینکه در محل دامداری، متفاوت خواهد بود. بنابراین این دو حالت به صورت مجزا مورد بررسی قرار می گیرد. در عمل استفاده از گیرنده هایی که خود دامدار معرفی می کند، کار آسانی نیست چون معمولا شرایط این گیرنده ها مناسب نمی باشد. در این خصوص بایستی به ظرفیت مدیریت دامدار توجه کرد. در صورتیکه برنامه های تلقیح مصنوعی در آن دامداری در سال گذشته با موفقیت انجام شده است می تواند یک دلیل قابل قبول باشد که برنامه انتقال جنین با معرفی دام گیرنده از سوی دامدار با موفقیت انجام شود. اگر تلقیح مصنوعی با شکست مواجه شده است برنامه انتقال جنین هم با شکست مواجه می شود.

یک سوال معمول این است که ما گاو یا تلیسه را به عنوان گاو گیرنده انتخاب کنیم. یک مزیت بزرگ در انتخاب گاو به عنوان دام گیرنده این است که مشکلات کمتری در هنگام زایش خواهد داشت. در مقابل مدیریت تلیسه ها نسبت به گاو آسان تر خواهد بود زیرا آنها شیردوشی نمی شوند. به طور معمول میزان باروری در تلیسه ها بیشتر از گاو می باشد. از طرف دیگر انتقال جنین در تلیسه مشکل تر از گاو می باشد. واضح است که گاوها و تلیسه ها هر کدام دارای مزایا و معایبی هستند بنابراین انتخاب هر کدام به عنوان دام گیرنده بستگی به تجزیه و تحلیل دقیق عوامل موثر دارد.

مدیریت دام های گیرنده

به منظور آماده سازی دام های گیرنده در محل فارم بایستی موارد زیر در دسترس باشد:

- دام های دارای چرخه فحلی که در دسترس دام نر نبوده است.
- دام هایی که از نظر تغذیه ای در وضعیت مناسب می باشند، ترجیحا در حال وزن گیری باشند.
- برنامه های سلامت و بهداشت در گله خصوصا برای پیشگیری از بروسلوز، تریکوموناس و دیگر عوامل مرتبط با سقط جنین رعایت شود. توجه داشته باشید در صورتیکه که یک گله از یک نوع پاتوژن خاص

پاکسازی شود و در خون حیوانات جوان علیه آن پاتوژن انتی بادی سنتز نشده باشد، این موضوع می تواند مشکلات جدی ایجاد کند.

- یک روش ساده برای شناسایی دام ها به طور مداوم در گله اجرا شود.
- مکان مناسب جهت نگه داری دام ها برای اجرای برنامه های همزمان سازی، تشخیص فحلی و انتقال جنین وجود داشته باشد.
- برنامه های عالی تشخیص فحلی اجرا شود.
- پرسنل وجدان کاری داشته باشند.

زمانی که برنامه انتقال جنین در محل فارم انجام شود زمان مناسب برای آن مدت دو الی سه هفته در سال و آن هم دو الی سه ماه پس از فصل زایش می باشد. در زمان های دیگر اغلب چند حیوان محدود مناسب برای انتخاب به عنوان دام گیرنده خواهند بود. با استفاده از برنامه های انتقال جنین کوتاه مدت گیرنده های بالقوه که برای انتقال جنین انتخاب نمی شوند و یا پس از انتقال ابستن نمی شوند می توانند در سیکل فحلی بعدی تلقیح و ابستن شوند. گله های بزرگتر و بدون محدودیت فصل زایش انعطاف پذیری بیشتری در برنامه های انتقال جنین خواهند داشت. مدیریت گله گاوهای گیرنده در مرکز انتقال جنین می تواند یک تعهد بزرگ ایجاد کند. یک گله کارآمد حداقل حدود چند صد گاو گیرنده دارد که شامل گیرنده های ابستن هم می باشد. این گله ها معمولا جنبه های پرهزینه برنامه های انتقال را متحمل می شوند زیرا ماده های طبیعی، سالم و بارور بایستی غیر ابستن و منتظر دریافت جنین بمانند. زمان انتظار می تواند با استفاده از جنین های منجمد و یا داشتن گله های دام گیرنده کوچکتر کاهش یابد. جنینهای مازاد زمانی که گاوهای گیرنده مناسب در دسترس نباشند، منجمد می شوند. متقابلا زمانی که گیرنده های مازاد موجود باشند جنین های منجمد از انجماد خارج شده و منتقل می شوند. با وجود مزایای استفاده از جنین ها منجمد گیرنده ها اغلب در گله دام های گیرنده مدت زمان نسبتا طولانی باقی می ماند. عدم ابستنی و معمولا تشخیص دقیق ابستنی معمولا چهار تا شش هفته پس از انتقال جنین (پنج تا هفت هفته پس از فحلی) میسر خواهد شد و پس از آن گاوهای غیرابستن می توانند دوباره وارد چرخه فحلی شوند. به منظور تشخیص زودتر گاوهای غیر ابستن و تلقیح مجدد آنها می توان غلظت پروژسترون خون یا شیر را 22 الی 24 روز پس از فحلی اندازه گیری کرد و یا علایم فحلی گاوها را به طور مداوم مورد بررسی قرار داد.

تانک نگهداری جنین های منجمد

یک دام گیرنده جنین چندبار شانس دریافت جنین را خواهد داشت و پس از آن حذف خواهد شد؟ به طور معمول دو الی سه بار این شانس را خواهند داشت. اگرچه بعد از سه بار از دست رفتنی ابستنی پس از انتقال جنین های با کیفیت خوب تا عالی و بدون شواهدی از مشکلات فنی، گیرنده های بایستی حذف شوند. در صورتیکه که نرخ باروری در گله شما از میانگین نرخ باروری برای انتقال جنین یعنی حدود 45 درصد به ازای هر انتقال پایین تر است، در این موارد می توان شانس انتقال جنین برای مرتبه چهارم را نیز به دام گیرنده داد. موارد زیر خلاصه ای از کارهای لازم برای مدیریت موفق گاوهای گیرنده جنین می باشد:

- یک منبع پایدار از حیوانات با کیفیت بالا
  - اجرای برنامه سلامت گله شامل قرنطینه، واکسیناسیون، آزمایش خون، درمان انگل و ...
  - داشتن یک برنامه تغذیه ای مناسب
  - دسترسی به سیستم ثبت داده اسان و قابل استفاده اما کامل
  - داشتن یک استراتژی مناسب برای حداقل کردن دام های نامناسب به عنوان گیرنده و حذف اقتصادی آنها و حفظ یک گله پایدار و ثابت
  - داشتن برنامه های مناسب تشخیص دقیق فحلی
  - داشتن پرسنل با وجدان کاری بالا
  - داشتن سیاست های مالی مناسب به منظور مدیریت بهتر مجموعه
- جزئیات مربوط به امکانات، تست های سلامت، نحوه تغذیه و حیواناتی که استفاده می شود از کشوری به کشور دیگر بسیار متفاوت می باشد بنابراین در اینجا به انها اشاره ای نشده است. اگرچه اصول کلی جهانی بایستی در همه جا رعایت شود. در صورت عدم توجه به این قواعد برنامه انتقال جنین با شکست مواجه می شود.

مدیریت دام های گیرنده ابستن

از آنجایی که دامهای گیرنده ابستن حامل گوساله ای با ارزش می باشد بایستی مراقبت بیشتری نسبت به متوسط گله در مورد آنها انجام شود. تغذیه مناسب علاوه بر اقدامات لازم جهت پیشگیری از سقط جنین بسیار حائز اهمیت است. مهمترین زمان، زمان زایش می باشد. احتمال زیادی برای از دست رفتن حدود 10 درصد از گوساله ها در چند روز پس از زایش وجود دارد که بسیاری از این مرگ و میرها به دلیل مدیریت ضعیف می باشد. از دست دادن گوساله پس از تولد هزینه بسیار زیادی را تحمیل خواهد کرد زیرا سرمایه گذاری زیادی برای رساندن یک گوساله IVF تا زمان تولد شده است. اغلب دام های گیرنده جنین در فارم های شخصی و بدون نظارت مستقیم پرسنل مرتبط با انتقال جنین زایمان خواهند کرد. بنابراین عاقلانه است که پرسنل مرتبط با زایشگاه توسط تیم انتقال جنین به طور کامل آموزش داده شوند.

آماده سازی دام گیرنده و انجام عملیات انتقال جنین به رحم

